

ABC SZCZEPIENIA OCHRONNE

Praktyczny poradnik dla rodziców dzieci do 2. roku życia

Szczepienia obowiązkowe i szczepienia zalecane

Szczepienia Ochronne

- chronią Twoje dziecko przed niektórymi chorobami zakaźnymi
- minimalizują ryzyko zachorowania i groźnych powikłań

Program Szczepień Ochronnych

- zawiera informacje na temat szczepień obowiązkowych oraz szczepień zalecanych
- określa przeciwko jakim chorobom zakaźnym i kiedy należy zaszczepić dziecko

Do ukończenia 2. roku życia Twoje dziecko potrzebuje 6 wizyt,
u lekarza rodzinnego, aby być w pełni zaszczepione.
Każdorazowo na wizytę zabierz książeczkę szczepień dziecka.

**Pamiętaj o szczepieniach w każdym wieku!
Chroń siebie i swoich bliskich!**

Zaszczep w sobie chęć szczepienia

Szczepienia ochronne

Zdrowie • Odpowiedzialność • Bezpieczeństwo

Zdrowie

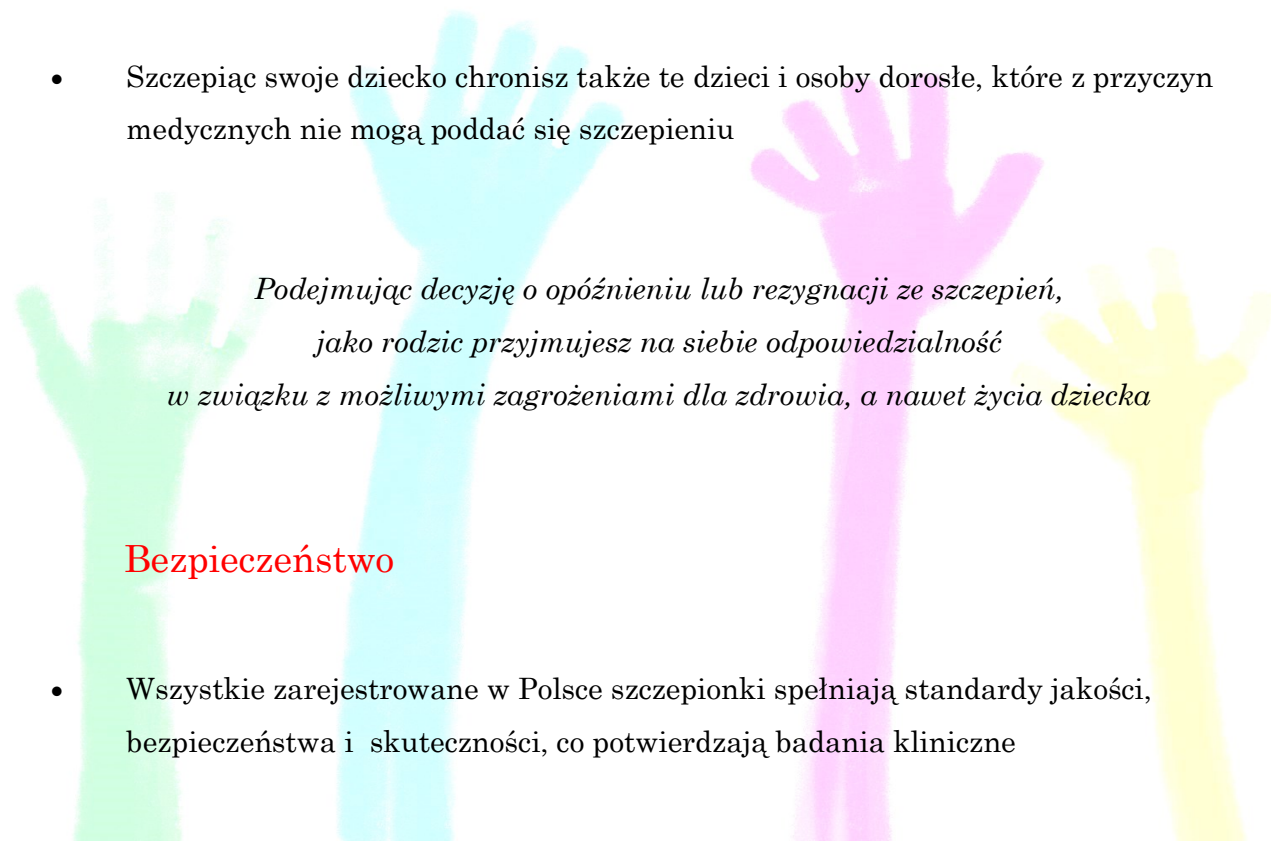
- Szczepienie ochronne to inwestycja w zdrowie naszych dzieci
- Szczepienia ochronne są najskuteczniejszym i najbardziej efektywnym sposobem zapobiegania chorobom zakaźnym

Dzięki szczepieniom

- wyeliminowano całkowicie ospę prawdziwą, w wielu krajach nie występuje poliomyelitis, różyczka wrodzona, błonica czy tężec noworodków
- zmniejszyła się zachorowalność na wiele chorób zakaźnych
- zmniejszono liczbę zgonów i powikłań po przebytych chorobach zakaźnych

Odpowiedzialność

- Szczepiąc swoje dziecko chronisz także te dzieci i osoby dorosłe, które z przyczyn medycznych nie mogą poddać się szczepieniu

*Podjmując decyzję o opóźnieniu lub rezygnacji ze szczepień,
jako rodzic przyjmujesz na siebie odpowiedzialność
w związku z możliwymi zagrożeniami dla zdrowia, a nawet życia dziecka*

Bezpieczeństwo

- Wszystkie zarejestrowane w Polsce szczepionki spełniają standardy jakości, bezpieczeństwa i skuteczności, co potwierdzają badania kliniczne

Spis treści

ABC szczepienia ochronne	4
Pierwsza doba życia. Szczepienia obowiązkowe	5
Wizyty szczepienne	7-17
Przygotowanie do wizyty szczepiennej	6
Pierwsza wizyta szczepienna	7
Druga wizyta szczepienna	9
Trzecia wizyta szczepienna	11
Czwarta wizyta szczepienna	13
Piąta wizyta szczepienna	15
Szósta wizyta szczepienna	17
Szkoła. Szczepienia ochronne dla Ucznia	21
Szczepienia zalecane dla kobiet planujących ciążę, kobiet w ciąży i matek karmiących	23
Choroby zakaźne. Szczepienia obowiązkowe i szczepienia zalecane	8-14
Wirusowe zapalenie wątroby typu B. Szczepienia obowiązkowe	8
Gruźlica. Szczepienia obowiązkowe	8
<i>Haemophilus influenzae typu b</i> . Szczepienia obowiązkowe	8
Błonica. Tężec. Krztusiec. Szczepienia obowiązkowe	10
Poliomyelitis. Szczepienia obowiązkowe	10
Odra. Świnka. Różyczka. Szczepienia obowiązkowe	10
Pneumokoki. Szczepienia obowiązkowe i zalecane	12
Meningokoki. Szczepienia zalecane	12
Rotawirusy. Szczepienia zalecane	12
Ospa wietrzna. Szczepienia obowiązkowe i zalecane	14
Wirusowe zapalenie wątroby typu A. Szczepienia zalecane	14
Grypa. Szczepienia zalecane	14
Bezpieczeństwo szczepień	16
Niepożądane odczyny poszczepienne	18
Organizacja szczepień ochronnych	19
Szczepienia w pytaniach i odpowiedziach	20
Pytania po szczepieniu	22

ABC szczepienia ochronne

Co to jest szczepionka i jak działa?

Szczepionka jest biologicznym preparatem odpornościowym, który zawiera określony antygen lub antygeny. Wprowadzenie antygeny do organizmu, uodparnia na zakażenie konkretnym (jednym lub kilkoma) drobnoustrojem chorobotwórczym.

Wprowadzony do organizmu antygen ze szczepionki pobudza komórki układu odpornościowego do produkcji swoistych przeciwciał, które odgrywają ważną rolę w obronie organizmu przed bakteriami i wirusami. Szczepionka stymuluje naturalną odporność.

Program Szczepień Ochronnych (PSO) do 2. roku życia

Program Szczepień Ochronnych jest ogłoszony w Komunikacie Głównego Inspektora Sanitarnego na podstawie art. 17 ust. 11 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2013 r. poz. 947, z późn. zm.)

Szczepienia obowiązkowe (bezpłatne)

Przeciw: gruźlicy, WZW typu B, poliomyelitis, Inwazyjnym Zakażeniom *Hemophilus influenzae typu b*, błonicy, tężcowi, krztuścowi, odrze, śwince, różyczce.

Szczepienia obowiązkowe dla niektórych grup (bezpłatne)

Przeciw: Inwazyjnym Zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* (pneumokokom), ospie wietrznej.

Szczepienia zalecane (płatne dla pacjenta)

Przeciw: meningokokom, rotawirusom, pneumokokom, WZW typu A, grypie, ospie wietrznej (dla starszych dzieci także szczepienia przeciwko HPV i zapaleniu mózgu przenoszemu przez kleszcze).

Dlaczego szczepionki podawane są w tak wczesnym wieku?

Dziecko przychodzi na świat z przeciwciałami wytworzonymi przez matkę, które zanikają około 2-6 miesiąca życia. Nieodjrzały system odpornościowy małego dziecka nie potrafi skutecznie bronić się przed wirusami i bakteriami, dlatego w tym okresie trzeba wspomóc go poprzez podanie szczepionek. Dają one maksymalną ochronę przed zakażeniem, pozwalają też ograniczyć występowanie groźnych chorób.

Jeśli zrezygnujesz ze szczepienia swojego dziecka, narażasz je na niebezpieczeństwo utraty zdrowia, a nawet zagrożenie życia. Organizm dziecka samodzielnie nie będzie potrafił skutecznie się bronić przed groźnymi chorobami zakaźnymi. Ponadto szczepiąc swoje dziecko chronisz również inne osoby, które z przyczyn medycznych nie mogły zostać zaszczepione.

Pierwsza doba życia. Szczepienia obowiązkowe

Pierwsze szczepienia ochronne wykonuje się u noworodka w szpitalu, w pierwszej dobie życia:

- szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (WZW typu B)
- szczepienie przeciw gruźlicy (BCG)

Szczepienia noworodka przeciw gruźlicy oraz WZW typu B powinny być wykonane jednocześnie lub w innym możliwym terminie przed wypisaniem dziecka z oddziału noworodkowego

Jak moje dziecko będzie się czuło po szczepieniu?

Szczepienie przeciwko WZW typu B - wykonuje się domięśniowo (I. dawka). Po szczepieniu mogą pojawić się m.in.: ból w miejscu wkłucia, obrzęk, podwyższona temperatura ciała, złe samopoczucie.

Szczepienie przeciwko gruźlicy - BCG wykonuje się śródskórnym w ramię dziecka.

- bezpośrednio po szczepieniu pojawia się białawy pęcherzyk, który znika po kilku minutach
- 2 - 3 dni po szczepieniu może się pojawić czerwony guzek (naciek) o średnicy kilku milimetrów, często z małym pęcherzykiem, który szybko się goi
- 2 - 3 tygodnie po szczepieniu powstaje naciek (stwardnienie), który utrzymuje się przez kilka tygodni. Na jego szczycie tworzy się ropny pęcherzyk (krostka), a następnie owrzodzenie. Nie musisz nakładać opatrunku ani plastra, dziecko możesz kąpać normalnie
- 2 - 3 miesiące po szczepieniu owrzodzenie goi się samoistnie, często pozostawiając bliznę o średnicy 3 - 10 mm

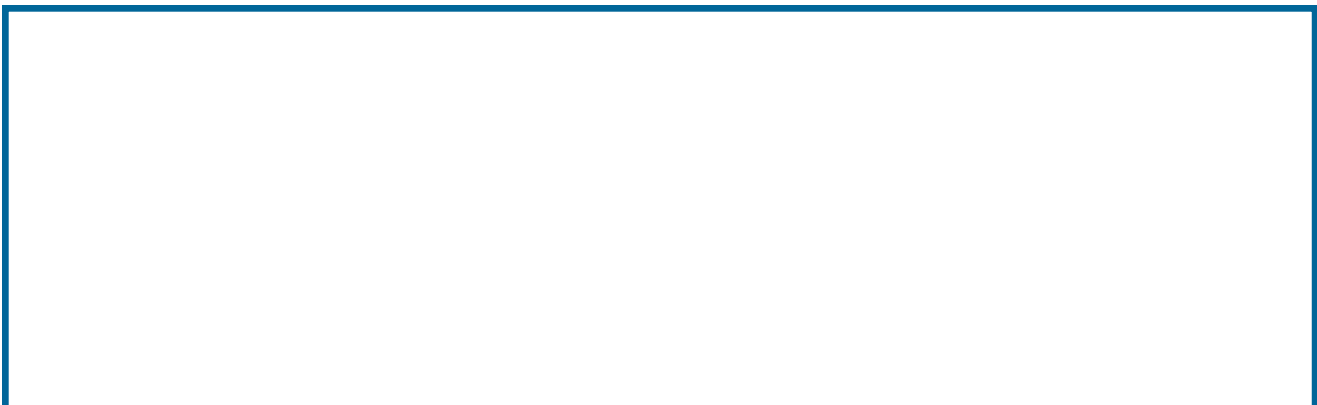
Objawy te są typowe i świadczą o prawidłowo przeprowadzonym szczepieniu

---

Zapytaj lekarza o sposób opieki nad dzieckiem po szczepieniu

Zgłoś się do lekarza, jeżeli po szczepieniu przeciwko gruźlicy zaobserwujesz u Twojego dziecka:

- gorączkę - powyżej 38.5°C
- obfity wyciek ropy w miejscu wstrzyknięcia
- duży obrzęk lub guzek w miejscu podania szczepionki
- duży obrzęk lub guzek pod pachą po stronie szczepienia
- inny niepokojący Cię objaw

Przygotowanie do wizyty szczepiennej

- Zapoznaj się z informacjami na temat szczepień obowiązkowych i zalecanych: www.szczepienia.gis.gov.pl
- Porozmawiaj na temat szczepień ze swoją położną środowiskową
- Zastanów się, czy chcesz realizować szczepienia obowiązkowe za pomocą szczepionek bezpłatnych, czy płatnych

Zabierz na wizytę

- Książeczkę szczepień dziecka
- Pieluszkę tetrową
- Pieluszkę jednorazową
- Chusteczki nawilżające
- Smoczek, kocyk

**Bez zlecenia lekarza
nie podawaj dziecku
leków przeciwbólowych
i przeciwgorączkowych**

Dziecko ubierz wygodnie, nie przegrzewaj

Przebieg wizyty

Twoje dziecko zostanie zaszczepione po przeprowadzeniu przez lekarza badania kwalifikującego do szczepienia.

- Pielęgniarka zważy i zmierzy dziecko
- Lekarz zbada dziecko oraz przeprowadzi z Tobą wywiad
- Porozmawiaj z lekarzem o swoich wątpliwościach i obawach dotyczących szczepień
- Zapytaj lekarza o szczepienia zalecane
- Po konsultacji z lekarzem, przed szczepieniem możesz posmarować dziecku miejsce wkłucia żelem uśmierzającym ból
- Podczas szczepienia przytul dziecko. Jeśli karmisz możesz przytulić je do piersi
- Po podaniu szczepionki przez około 30 minut pozostań z dzieckiem na terenie placówki, aby obserwować reakcję dziecka na szczepienie
- Po powrocie do domu, zgodnie z zaleceniem lekarza, obserwuj dziecko pod kątem ewentualnych odczynów poszczepiennych
- Zgłoś się do lekarza w razie wystąpienia niepokojących objawów
- Postępuj zgodnie z zaleceniami lekarza

Pierwsza wizyta szczepienna

2. miesiąc życia (7 - 8 tydzień)

1.

Twoje dziecko podczas 1. wizyty zostanie zaszczepione przeciw:

- wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (WZW typu B)
- błonicy, tężcowi i krztuścowi (DTP)
- Inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae typu b* (Hib)
- Innym chorobom z grupy szczepień zalecanych, odpłatnych, na które się zdecydujesz po rozmowie z lekarzem

Po szczepieniu

- zapytaj lekarza o sposób opieki nad dzieckiem po szczepieniu
- umów się na kolejną wizytę
- zapisz datę kolejnej wizyty

Jak moje dziecko będzie się czuło po zaszczepieniu?

Po szczepieniu Twoje dziecko może odczuwać ból w miejscu wkłucia lub zagorączkować. Jeśli wystąpi gorączka powyżej 38.5°C podawaj dziecku dużo płynów i skontaktuj się z lekarzem w celu uzyskania porady. Poinformuj lekarza o przeprowadzonym szczepieniu.

Szczepienia obowiązkowe	Szczepienia zalecane
WZW typu B – domięśniowo (II. dawka)	Przeciw rotawirusom - szczepionka doustna (I. dawka)
DTP - podskórnie lub domięśniowo (I. dawka)	Przeciw pneumokokom - domięśniowo (I. dawka)
Hib - podskórnie lub domięśniowo (I. dawka)	Przeciw meningokokom (gr. B) - domięśniowo (I. dawka)

Wirusowe zapalenie wątroby typu B. Szczepienia obowiązkowe

Wirusowe zapalenie wątroby typu B (WZW typu B) to choroba zakaźna wywołana przez wirusa HBV (*Hepatitis B Virus*). Zakażenie WZW typu B może przebiegać pod postacią ostrą lub przewlekłą – bezobjawową. U niektórych osób zakażenie HBV może doprowadzić do przewlekłego zapalenia wątroby, marskości wątroby i raka wątroby.

Szczepienia podstawowe noworodków i niemowląt są wykonywane trzema dawkami szczepionki w cyklu zbliżonym do: 0;1; 6 miesięcy.

I. dawka podawana jest w ciągu 24 godzin po urodzeniu, jeśli to możliwe, jednocześnie ze szczepieniem przeciw gruźlicy

II. dawka szczepionki podawana jest po 4-6 tygodniach, od poprzedniej, w ramach

szczepienia pierwotnego, jeśli to możliwe, jednocześnie ze szczepieniem przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi

III. dawka, uzupełniająca, w ramach szczepienia podstawowego, podawana jest po 6 miesiącach od pierwszej dawki.

Jeśli zdecydujesz się na szczepionki wieloskładnikowe typu 5 lub 6 w jednej, to Twoje dziecko otrzyma dodatkowo 1-2 dawki szczepionki przeciw WZW typu B, co jest bezpieczne.

Gruźlica. Szczepienia obowiązkowe

Gruźlica jest chorobą zakaźną wywołaną przez bakterie - prątki gruźlicy z grupy *Mycobacterium tuberculosis*.

Głównym źródłem zakażenia jest chory człowiek. Gruźlica jest chorobą zaraźliwą.

W Polsce szczepienia przeciwko gruźlicy są obowiązkowe. Wykonuje się je szczepionką

BCG (*Bacille Calmette-Guerin*) podawaną śródskórną w ciągu 24 godzin po urodzeniu (jednocześnie ze szczepieniem przeciwko WZW typu B).

W przypadku odroczenia wykonania szczepienia w pierwszej dobie życia, szczepionkę należy podać w innym terminie przed wypisaniem dziecka z oddziału

noworodkowego. Poinformuj lekarza POZ o braku szczepienia BCG. Decyzję o szczepieniu podejmuje specjalista chorób zakaźnych lub lekarz poradni specjalistycznej wykonującej szczepienia ochronne.

Haemophilus influenzae typu b. Szczepienia obowiązkowe

***Haemophilus influenzae* typu b (Hib)** jest bakterią, wywołującą zapalenia dróg oddechowych i ucha środkowego, a także poważniejsze, zagrażające życiu choroby: zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, sepsę, zapalenie płuc. Najbardziej zagrożone poważnymi chorobami wywołanymi przez Hib są dzieci do 5. roku życia

Cykl szczepień

Szczepionkę przeciw Hib podaje się jednocześnie z kolejnymi dawkami szczepionki DTP. Pełen cykl szczepień powinien składać się z trzech dawek szczepionki podanej w ramach szczepienia pierwotnego, w pierwszym roku życia oraz jednej dawki podanej w 2. roku życia dziecka, według wskazań producenta szcze-

pijonki. Szczepionkę przeciw Hib można stosować w postaci preparatów wysokojarzonych typu 5 - lub 6 w jednej. Preparaty te nie są finansowane ze środków znajdujących się w budżecie Ministra Zdrowia.

Druga wizyta szczepienna

3. - 4. miesiąc życia (po 6 - 8 tygodniach od poprzedniego szczepienia)

2.

Twoje dziecko podczas 2. wizyty zostanie zaszczepione przeciw:

- błonicy, tężcowi i krztuścowi (DTP)
- Inwazyjnym Zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu B (Hib)
- ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis)

Po szczepieniu

- zapytaj lekarza o sposób opieki nad dzieckiem po szczepieniu
- umów się na kolejną wizytę szczepienną
- zapisz datę kolejnej wizyty

Jak moje dziecko będzie się czuło po szczepieniu?

Twoje dziecko może odczuwać ból w miejscu wkłucia lub zagorączkować po szczepieniu. Jeśli wystąpi gorączka powyżej 38.5°C podawaj dziecku dużo płynów i skontaktuj się z lekarzem w celu uzyskania porady. Poinformuj lekarza o przeprowadzonym szczepieniu.

Szczepienia obowiązkowe	Szczepienia zalecane
DTP - podskórnie lub domięśniowo (II. dawka)	Przeciw rotawirusom - szczepionka doustna (II. dawka)
Hib - podskórnie lub domięśniowo (II. dawka)	Przeciw pneumokokom - domięśniowo (II. dawka)
poliomyelitis - domięśniowo lub podskórnie szczepionką inaktywowaną IPV poliwalentną (I. dawka)	Przeciw meningokokom - domięśniowo (I. lub II. dawka)

Błonica. Tęzec. Krztusiec. Szczepienia obowiązkowe

Błonica (*Diphtheria*) jest ostrą, ciężką chorobą zakaźną. Do zakażenia dochodzi drogą kropelkową lub w wyniku bezpośredniego kontaktu z chorym lub nosicielem. Powikłania mogą prowadzić do zgonu w wyniku uduszenia.

Tęzec (*Tetanus*) jest chorobą zakaźną układu nerwowego, spowodowaną działaniem toksyny tężcowej. Zakażenie może prowadzić do zgonu. Szczególnie złe rokowanie dotyczy tężca noworodków.

Krztusiec (*Pertussis*) jest cho-

robą zakaźną. Do zakażenia dochodzi drogą kropelkową. Powikłania mogą prowadzić m.in. do zapalenia płuc, uszkodzenia mózgu. Noworodkom i najmłodszym niemowlętom krztusiec grozi śmiercią.

Szczepienia przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi, są wykonywane szczepionką DTP trzykrotnie w pierwszym roku życia oraz jeden raz w drugim roku życia.

I. dawka podawana jest w 2. miesiącu życia, jednocześnie z drugą dawką szczepionki przeciw WZW typu B

II. dawka podawana jest na przełomie 3 i 4 miesiąca życia (po 6-8 tygodniach od szczepienia poprzedniego), jednocześnie ze szczepionką przeciw poliomyelitis (IPV)

III. dawka podawana jest w 5 miesiącu życia (po 6-8 tygodniach od szczepienia poprzedniego), jednocześnie z drugą dawką szczepionki przeciw poliomyelitis (IPV)

IV. dawka podawana jest w 16-18 miesiącu życia, jednocześnie ze szczepionką przeciw poliomyelitis (IPV)

Poliomyelitis. Szczepienia obowiązkowe

Poliomyelitis (ostre nagminne porażenie dziecięce) to ostra choroba zakaźna wywoływana przez poliovirusy. Zakażenie szerzy się drogą pokarmową i kropelkową przez bliską styczność z zakażonym człowiekiem, a także przez zanieczyszczone wydzieliną z gardła lub kałem przedmioty. Zakażenie może prowadzić do ciężkich porażień, a nawet zgonu.

Szczepienia przeciwko poliomyelitis są obowiązkowe. Niemowlęta szczepione są szczepionką zabita (IPV).

I. dawka podawana jest na przełomie 3. i 4. miesiąca życia (po 6-8 tygodniach od szczepienia poprzedniego) jednocześnie z drugą dawką szczepienia DTP

II. dawka podawana jest w 5.-6. miesiącu życia (po 6-8 tygodniach od poprzedniego szczepienia) jednocześnie z trzecią dawką szczepienia DTP

III. dawka podawana jest w 16-18 miesiącu życia jednocześnie ze szczepionką DTP

Odra. Świnka. Różyczka. Szczepienia obowiązkowe

Odra (*Measles*) to ostra wirusowa choroba zakaźna. Zakażenie szerzy się drogą kropelkową oraz przez bezpośrednią styczność z wydzieliną jamy nosowo-gardłowej chorej osoby. Powikłania często, mogą przebiegać pod postacią m.in. bardzo wysokiej gorączki (>40 °C, zapalenia płuc, uszkodzenia mózgu, powikłań neurologicznych.

Świnka (*Mumps*) jest ostrą, chorobą zakaźną wywoływaną

przez wirusy świnki. Choroba szerzy się drogą kropelkową. Powikłania mogą prowadzić do zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, głuchoty, zapalenia jąder lub jajników.

Różyczka (*Rubella*) jest chorobą zakaźną, wywoływaną przez wirus różyczki. Zakażenie przenosi się drogą kropelkową, a w przypadku zakażeń wrodzonych przez łożysko. Zakażenie kobiety w ciąży może prowadzić do bardzo ciężkiego

uszkodzenia płodu.

Szczepienie podstawowe przeciw odrze, śwince i różyczce wykonuje się szczepionką skojarzoną MMR w 13-14 miesiącu życia.

Dawkę przypominającą szczepionki należy podać w 10. roku życia.

Trzecia wizyta szczepienna

5-6 miesiąc życia (po 6 - 8 tygodniach od poprzedniego szczepienia)

3.

Twoje dziecko podczas 3. wizyty zostanie zaszczepione przeciw:

- błonicy, tężcowi i krztuścowi (DTP)
- Inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae typu b* (Hib)
- poliomyelitis

Po szczepieniu

- zapytaj lekarza o sposób opieki nad dzieckiem po szczepieniu
- umów się na kolejną wizytę
- zapisz datę kolejnej wizyty

Jak moje dziecko będzie się czuło po szczepieniu ?

Twoje dziecko może odczuwać ból w miejscu wkłucia lub zagorączkować po szczepieniu. Jeśli wystąpi gorączka powyżej 38.5°C podawaj dziecku dużo płynów i skontaktuj się z lekarzem w celu uzyskania porady. Poinformuj lekarza o przeprowadzonym szczepieniu.

Szczepienia obowiązkowe	Szczepienia zalecane
DTP - podskórnie lub domięśniowo (III. dawka)	Przeciw rotawirusom - szczepionka doustna (III. dawka)
Hib - podskórnie lub domięśniowo (III. dawka)	Przeciw pneumokokom - domięśniowo (III. dawka)
poliomyelitis - domięśniowo lub podskórnie	Przeciw meningokokom – domięśniowo (II. lub III. dawka, kontynuacja szczepienia)
szczepionką inaktywowaną IPV poliwalentną (II. dawka)	Przeciw grypie - domięśniowo lub podskórnie. Szczepienie zalecane jest od 6. miesiąca życia. Szczepienie należy powtarzać corocznie.

Pneumokoki. Szczepienia obowiązkowe i zalecane

Zakażenie pneumokokowe jest wywoływane przez bakterie zwane pneumokokami lub dwoinkami zapalenia płuc *Streptococcus pneumoniae*. Pneumokoki są najczęstszą przyczyną pozaszpitalnych bakteryjnych zakażeń układu oddechowego, wywołują także zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i sepsę.

Szczepienia obowiązkowe dla dzieci z grup ryzyka:

a) od 2. miesiąca życia do ukończenia 5. roku życia: po urazie lub z wadą ośrodkowego układu nerwowego przebiegające z wyciekaniem płynu mózgowo-rdzeniowego; zakażone HIV; po przeszczepieniu szpi-

ku, przed przeszczepieniem lub po przeszczepieniu narządów wewnętrznych lub przed wszczepieniem lub po wszczepieniu implantu ślimakowego b) od 2. miesiąca życia do ukończenia 5. roku życia chorujące na: przewlekłe choroby serca schorzenia immunologiczno-hematologiczne, w tym małopłytkowość idiopatyczną, ostrą białaczkę, chłoniaki, sferocytozę wrodzoną; asplenię wrodzoną, dysfunkcję śledziony, po splenektomii, lub po leczeniu immunosupresyjnym; przewlekłą niewydolność nerek i nawracający zespół nerczycowy; pierwotne zaburzenia odporności; choroby metaboliczne, w tym

cukrzycę; przewlekłe choroby płuc, w tym astmę c) od 2. miesiąca życia do ukończenia 12. miesiąca życia urodzone przed ukończeniem 37 tygodnia ciąży lub urodzone z masą urodzeniową poniżej 2500 g.

Szczepienia zalecane

Szczepienia przeciw pneumokokom są zalecane od 2. miesiąca życia do 5. roku życia oraz osobom dorosłym powyżej 50. roku życia.

Liczba dawek i cykl szczepienia według wskazań producenta. Szczepienie rozpoczęte jednym preparatem należy kontynuować tym samym.

Meningokoki. Szczepienia zalecane

Zakażenie meningokokowe jest wywoływane przez bakterie dwoinki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, zwane również meningokokami (*Neisseria meningitidis*).

Meningokoki są najczęstszą przyczyną zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych lub sepsy (posocznicy), określanych wspólnie mianem inwazyjnej choroby meningokokowej.

W Polsce szczepienia przeciw meningokokom są zalecane niemowlętom od 2. miesiąca życia oraz dzieciom i osobom dorosłym narażonym na ryzyko inwazyjnej choroby meningokokowej.

Rotawirusy. Szczepienia zalecane

Rotawirusy są najczęstszym czynnikiem wywołującym biegunki zakaźne u niemowląt i małych dzieci.

Niemowlęta i dzieci do 2. roku życia cierpiące na biegunkę rotawirusową wymagają często leczenia szpitalnego.

W Polsce szczepienia przeciw rotawirusom są zalecane dzieciom od 6. tygodnia życia do 24. tygodnia życia.

Dawkowanie według zaleceń producenta szczepionki.

Szczepionkę przeciw rotawirusom można stosować jednocześnie z innymi szczepionkami.

Czwarta wizyta szczepienna

7. miesiąc życia

4.

Twoje dziecko podczas 4. wizyty zostanie zaszczepione przeciw:

- wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (WZW typu B)

Po szczepieniu

- zapytaj lekarza o sposób opieki nad dzieckiem po szczepieniu
- umów się na kolejną wizytę
- zapisz datę kolejnej wizyty

Jak moje dziecko będzie się czuło po szczepieniu?

Twoje dziecko może odczuwać ból w miejscu wkłucia lub zagażczkować po szczepieniu.

Szczepienia obowiązkowe

WZW typu B - domięśniowo (III. dawka)

Szczepienia zalecane

Przeciw meningokokom - domięśniowo (kontynuacja szczepienia).
Przeciw grypie - domięśniowo lub podskórnie.
Szczepienie zalecane jest od 6. miesiąca życia.
Szczepienie należy powtarzać corocznie.

Ospa wietrzna. Szczepienia obowiązkowe i zalecane

Ospa wietrzna jest chorobą zakaźną wywoływaną przez wirus *Varicella-zoster*. Najczęstszym źródłem zakażenia jest bezpośredni kontakt z chorym lub droga kropelkowa. Choć większość dzieci choruje łagodnie, u niektórych mogą wystąpić groźne powikłania (np. ciężkie zakażenie bakteryjne, zapalenie mózgu, a nawet zgon).

Szczepienia obowiązkowe

W Polsce obowiązek szczepień przeciwko ospie wietrznej dotyczy dzieci:

- 1) do ukończenia 12 roku życia:
- a) z upośledzeniem odporności o

wysokim ryzyku ciężkiego przebiegu choroby, b) z ostrą białaczką limfoblastyczną w okresie remisji, c) zakażone HIV, d) przed leczeniem immunosupresyjnym lub chemioterapią;

2) do ukończenia 12 roku życia z otoczenia osób określonych w pkt 1, które nie chorowały na ospę wietrzną;

3) do ukończenia 12 roku życia, innych niż wymienione w pkt 1 i 2, przebywających w:

- a) zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych, b) zakładach opiekuńczo-leczniczych, c) rodzinnych domach dziecka, d) domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, e) domach pomocy społecznej, f)

placówkach opiekuńczo-wychowawczych, g) regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, h) interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych; 4) innych niż wymienione w pkt 1–3, przebywających w żłobkach lub klubach dziecięcych

Szczepienia zalecane

W Polsce szczepienia przeciw ospie wietrznej są zalecane osobom, które nie chorowały na ospę wietrzną i nie zostały wcześniej zaszczepione w ramach szczepień obowiązkowych oraz kobietom planującym zajście w ciążę, które nie chorowały wcześniej na ospę wietrzną.

Wirusowe zapalenie wątroby typu A. Szczepienia zalecane

Wirusowe zapalenie wątroby typu A (WZW typu A) to choroba zakaźna wywołana przez wirusa HAV (*Hepatitis A Virus*). WZW typu A określane jest również jako żółtaczka pokarmowa lub "choroba brudnych rąk".

W Polsce szczepienie przeciw WZW typu A jest zalecane dzieciom w wieku przedszkolnym, szkolnym i młodzieży, którzy nie chorowali na WZW typu A. Ponadto szczepienie przeciw WZW typu A jest zalecane również osobom wyjeżdżającym do krajów o wysokiej i pośredniej endemiczno-

ści zachorowań na WZW typu A.

(Szczegółowe informacje o chorobach zakaźnych występujących w poszczególnych regionach świata znajdują się na stronach:

- www.gis.gov.pl
- wwwnc.cdc.gov/travel).

Grypa. Szczepienia zalecane

Grypa (Influenza) jest ostrą chorobą zakaźną, wywoływaną przez wirusy grypy. Do zakażenia dochodzi drogą kropelkową, a także przez kontakt ze skażoną powierzchnią. Grypa może być przyczyną groźnych dla życia i zdrowia powikłań, czasem też zgonu.

Zaleca się szczepienie przeciwko grypie wszystkim chętnym osobom bez górnej granicy wieku, a mianowicie: od 6. miesiąca życia, osobom z grup ryzyka bez względu na wiek, kobietom w ciąży, osobom po przeszczepach

Osoby z grup ryzyka powinny zaszczepić się nie tylko w trosce o własne zdrowie ale również zdrowie najbliższych.

Szczepienie musi być powtarzane w każdym sezonie epidemicznym.

Piąta wizyta szczepienna

13-14. miesiąc życia

5.

Twoje dziecko podczas 5. wizyty zostanie zaszczepione przeciw:

- odrze, śwince i różyczce (MMR)

Po szczepieniu

- zapytaj lekarza o sposób opieki nad dzieckiem po szczepieniu
- umów się na kolejną wizytę
- zapisz datę kolejnej wizyty

Jak moje dziecko będzie się czuło po szczepieniu?

Twoje dziecko może odczuwać ból w miejscu wkłucia lub zagorączkować po szczepieniu. Jeśli wystąpi gorączka powyżej 38.5°C podawaj dziecku dużo płynów i skontaktuj się z lekarzem w celu uzyskania porady. Poinformuj lekarza o przeprowadzonym szczepieniu

Szczepienia obowiązkowe

MMR - podskórnie, żywą szczepionką skojarzoną (I. dawka)

Szczepienia zalecane

Przeciw ospie wietrznej - podskórnie (I. dawka)
 Przeciw pneumokokom - domięśniowo (IV. dawka)
 Przeciw meningokokom - domięśniowo (kontynuacja szczepienia)
 Przeciw WZW typu A - dawkowanie i cykl szczepień według wskazań producenta szczepionki

Bezpieczeństwo szczepień

Wszystkie dostępne w Polsce szczepionki spełniają standardy jakości, bezpieczeństwa i skuteczności, co potwierdzają badania kliniczne (www.gis.gov.pl)

Ocena bezpieczeństwa szczepionek nie kończy się w chwili pojawienia się preparatu w aptekach. Od tego momentu monitorowane są niepożądane zdarzenia poszczepienne, zarówno miejscowe, w miejscu wstrzyknięcia pre-

paratu, jak i ogólne dotyczące całego organizmu.

Wprowadzone na rynek szczepionki :

Pozytywnie przeszły badania laboratoryjne oraz badania kliniczne prowadzone przed rejestracją i wprowadzeniem do obrotu

Podlegają wysokim standardom bezpieczeństwa - kontrolowana jest każda seria szczepionki przed wprowadzeniem jej do obrotu

Monitorowana jest jakość szczepionek

Prowadzony jest nadzór nad występowaniem niepożądanych odczynów poszczepiennych.

W razie jakichkolwiek wątpliwości dotyczących np. wyglądu szczepionki, profilaktycznie - do czasu ich wyjaśnienia - wycofywana jest cała seria produkcyjna preparatu.

Jak bezpiecznie przeprowadzić szczepienie?

Podczas wizyty poinformuj lekarza o:

- przebytych przez dziecko chorobach i uczuleniach (na pokarmy, leki)
- przyjmowanych przez dziecko leków
- przebywaniu lub bliskim kontakcie dziecka z osobą chorą
- objawach, które wystąpiły u dziecka w następstwie wcześniej wykonanych szczepień

Przed szczepieniem lekarz przeprowadzi badanie kwalifikacyjne. Podczas każdej wizyty lekarz oceni stan zdrowia dziecka i decyduje czy istnieją przeciwwskazania do wykonania lub wskazania do czasowego odroczenia szczepienia.

- W trakcie wykonywania szczepienia pozostań z dzieckiem w gabinecie zabiegowym
- Po podaniu szczepionki, jeszcze przez około 30 minut pozostań z dzieckiem na terenie placówki, aby obserwować reakcję dziecka na szczepienie
- Po powrocie do domu obserwuj dziecko przez 48 godzin pod kątem wystąpienia ewentualnych odczynów poszczepiennych
- Zgłoś się do lekarza w razie wystąpienia u Twojego dziecka niepokojących objawów
- Postępuj zgodnie z zaleceniami lekarza
- Przestrzegaj terminów kolejnych wizyt szczepiennych

Bezpieczny transport i przechowywanie szczepionki

Jeśli kupiłeś szczepionkę w aptece przestrzegaj odpowiednich warunków jej transportu i przechowywania. Przestrzegaj zaleceń producenta umieszczonych w ulotce dla pacjenta.

- Szczepionkę transportuj w opakowaniu izotermicznym
- Szczepionkę przechowuj w miejscu niedostępnym i niewidocznym dla dzieci, w temperaturze od +2°C do +8°C (lodówka, najlepiej na jej drzwiach, oddzielnie od produktów żywnościowych). Nie wkładaj do zamrażalnika, ani w jego pobliżu. Utrzymuj z dala od tylnej ściany lodówki, tak aby nie zamarzła.
- Szczepionkę przechowuj w oryginalnym opakowaniu, chroń od światła

Szósta wizyta szczepienna

16-18 miesiąc życia

6.

Twoje dziecko podczas 6. wizyty zostanie zaszczepione przeciw:

- błonicy, tężcowi i krztuścowi (DTP)
- Inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b (Hib)
- poliomyelitis

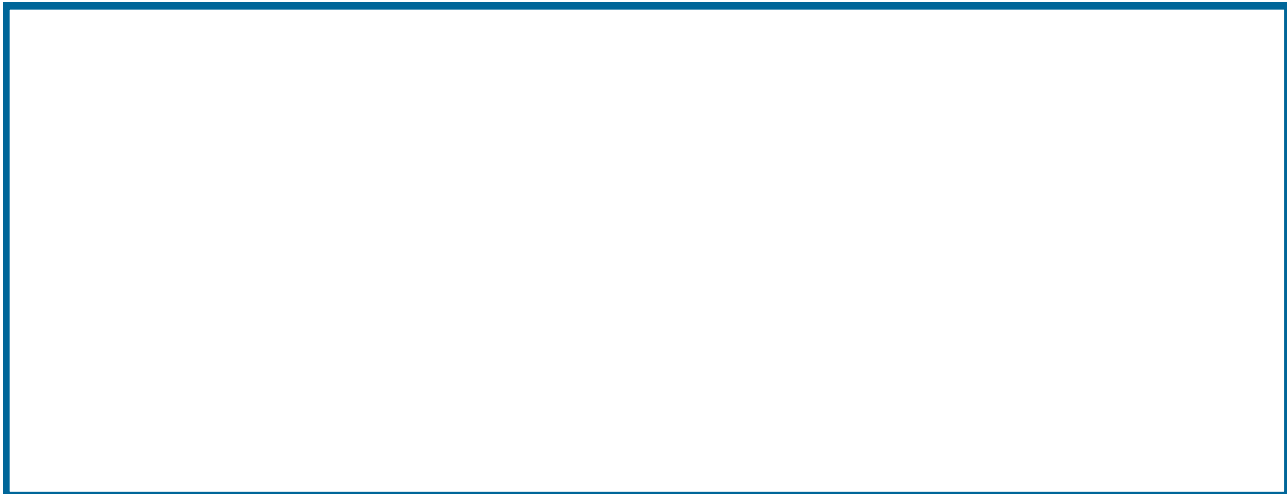
Po szczepieniu

- zapytaj lekarza o sposób opieki nad dzieckiem po szczepieniu
- umów się na kolejną wizytę
- zapisz datę kolejnej wizyty

Jak moje dziecko będzie się czuło po szczepieniu?

Twoje dziecko może odczuwać ból w miejscu wkłucia lub zagorączkować po szczepieniu. Jeśli wystąpi gorączka powyżej 38.5°C podawaj dziecku dużo płynów i skontaktuj się z lekarzem w celu uzyskania porady. Poinformuj lekarza o przeprowadzonym szczepieniu.

Szczepienia obowiązkowe	Szczepienia zalecane
DTP - podskórnie lub domięśniowo (IV. dawka) Hib - podskórnie lub domięśniowo (IV. dawka) poliomyelitis - domięśniowo lub podskórnie szczepionką inaktywowaną IPV (III. dawka)	Przeciw pneumokokom - domięśniowo (dawka szczepionki przeciw pneumokokom o ile dziecko wcześniej nie ukończyło cyklu szczepień) Przeciw meningokokom - domięśniowo (kontynuacja szczepienia) Przeciwko ospie wietrznej - podskórnie (II. dawka)

Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP)

Niepożądany odczyn poszczepienny (NOP), to niepożądany objaw chorobowy pozostający w związku czasowym z wykonanym szczepieniem.

Przyczyną NOP może być np.: indywidualna reakcja organizmu człowieka szczepionego na podanie szczepionki (np. uczulenie na jej

składnik); nieprawidłowe podanie szczepionki; inna przyczyna, przypadkowo występująca w tym samym czasie, co szczepienie.

Odczyny poszczepienne mogą wystąpić po szczepieniu natychmiast lub po kilku dniach, a nawet tygodniach.

Kiedy podejrzewać NOP?

Jeżeli po szczepieniu u Twojego dziecka wystąpi:

- wysoka gorączka (powyżej 38°C)
- wysypka
- trudności z oddychaniem
- długi, trudny do utulenia płacz
- bolesny obrzęk, zaczerwienienie w miejscu wstrzyknięcia
- inny, niepokojący Cię objaw chorobowy

Zgłoś się z dzieckiem do lekarza!

Rodzaje NOP

Ze względu na stopień nasilenia objawów NOP wyróżniono odczyny: łagodne, poważne, ciężkie

Łagodny NOP

Nie ma szczególnie dużego nasilenia. Charakteryzuje się występowaniem miejscowego obrzęku kończyny, silnego miejscowego zaczerwienienia w miejscu lub w okolicy wkłucia, gorączki.

Poważny NOP

Charakteryzuje się nasileniem objawów w postaci znacznego obrzęku kończyny, silnego jej zaczerwienienia, wysokiej gorączki, ale nie wymaga hospitalizacji, nie prowadzi do trwałego uszczerbku zdrowia i nie stanowi zagrożenia dla życia.

Ciężki NOP

Jest to odczyn poszczepienny, który zagraża życiu i może wymagać hospitalizacji w celu ratowania zdrowia, prowadzić do trwałego ubytku sprawności fizycznej lub umysłowej, kończyć się śmiercią.

Większość poważnych i ciężkich NOP nie jest spowodowana przez szczepienie, a ma inną przyczynę, której wykrycie umożliwi skuteczne leczenie. W tym celu lekarz przeprowadzi odpowiednie badanie.

Obowiązek zgłaszania NOP

Lekarz ma obowiązek zgłoszenia podejrzenia/rozpoznania NOP do państwowego powiatowego inspektora sanitarnego właściwego dla miejsca wystąpienia odczynu.

Organizacja szczepień ochronnych

- Obowiązkowe szczepienia ochronne preparatami szczepionkowymi zakupionymi z budżetu państwa i poprzedzającego ich wykonanie lekarskie badanie kwalifikacyjne przeprowadzają świadczeniodawcy, z którymi Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielenie tych świadczeń
- Szczepienia obowiązkowe są bezpłatne dla pacjenta
- Szczepienia zalecane są płatne dla pacjenta
- Przed każdym szczepieniem lekarz przeprowadza badanie kwalifikujące do szczepienia

Obowiązki osoby przeprowadzającej szczepienie ochronne

- Lekarz informuje o rodzaju i sposobie wykonania szczepienia ochronnego
- Lekarz lub pielęgniarka przeprowadza szczepienie ochronne
- Lekarz lub pielęgniarka dokumentuje przeprowadzenie szczepienia ochronnego
- Lekarz informuje o terminach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz o szczepieniach zalecanych
- Lekarz informuje o możliwości wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych i konieczności zgłoszenia się do lekarza w przypadku ich wystąpienia

Dokumentacja szczepień ochronnych

Po wykonaniu szczepienia lekarz odnotowuje fakt podania szczepionki w dokumentacji medycznej i książeczce szczepień.

Po wykonaniu szczepienia pielęgniarka odnotowuje fakt podania szczepionki w karcie uodpornienia.

Właściwie udokumentowane szczepienie ochronne powinno zawierać następujące informacje:

- data szczepienia
- nazwa szczepionki
- numer serii i data ważności szczepionki
- miejsce i droga podania szczepionki
- nazwisko osoby zlecającej szczepienie
- nazwisko osoby wykonującej szczepienie

Gdzie mogę sprawdzić skład szczepionki?

Skład szczepionek możesz sprawdzić na ulotce dołączonej do opakowania lub w Charakterystyce Produktu Leczniczego (ChPL), którą znajdziesz na stronach:

- Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych
www.urpl.gov.pl
- Europejskiej Agencji Leków
www.europa.eu/ema

Szczepienia w pytaniach i odpowiedziach

Czy mogę nie szczepić mojego dziecka?

Szczepienia ochronne w Polsce wykonywane są w oparciu o ustawę z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2013 r. poz. 947, z późn. zm). Obowiązek rodziców polegający na poddaniu dziecka szczepieniom jest w Polsce obowiązkiem prawnym. Zwolnić z tego obowiązku mogą jedynie konkretne przeciwwskazania lekarskie do szczepienia dziecka. Lekarz nie wykona szczepienia jeżeli odmówisz jego wykonania, jednak musisz liczyć się z konsekwencjami prawnymi.

Pamiętaj również o tym, że szczepienie chroni nie tylko Twoje dziecko, ale również inne osoby, które z powodów medycznych nie mogły być zaszczepione. Rezygnując ze szczepienia ryzykujesz zdrowie twojego dziecka i narażasz swoich bliskich, znajomych oraz inne osoby.

Moje dziecko jest wcześniakiem. Kiedy powinno zostać zaszczepione?

Do szczepień kwalifikuje lekarz. U dzieci urodzonych przedwcześnie szczepienia obowiązkowe i zalecane, należy wykonywać zgodnie z wiekiem metrykalnym, należy rozumieć, jak w przykładzie: dziecko, które ukończyło 2 lata jest w 3 roku życia. Lekarz opracuje indywidualny kalendarz szczepień dla Twojego dziecka. Wskazane jest wczesne rozpoczęcie szczepień ochronnych, z uwagi na większą wcześniaków na ciężkie zakażenia. W razie konieczności lekarz może skierować dziecko do poradni konsultacyjnej.

Moje dziecko niedawno poważnie chorowało. Czy powinno zostać zaszczepione?

Szczepienie można, a nawet należy wykonać, jak najszybciej po ustąpieniu ostrych objawów choroby. Do szczepień kwalifikuje lekarz, który podczas wizyty zbada Twoje dziecko, przeprowadzi wywiad lekarski oraz wyznaczy termin szczepienia.

Co to jest tiomersal?

Tiomersal jest organicznym związkem atomu rtęci, stosowanym w niektórych szczepionkach jako środek konserwujący na etapie produkcji. Może on być obecny w śladowych ilościach jako pozostałość z procesu ich wytwarzania, a w dawce obecnej w szczepionkach jest całkowicie bezpieczny. Przeprowadzone badania naukowe nie potwierdziły związku tiomersalu z występowaniem autyzmu czy zaburzeń neurologicznych u dzieci.

Ilość tiomersalu wykorzystywana w szczepionkach nie stanowi zagrożenia dla zdrowia ludzi.

Szkoła. Szczepienia ochronne dla Ucznia

Szczepienia obowiązkowe

6. roku życia - wykonuje się szczepienia przeciw:

- błonicy, tężcowi, krztuścowi - domięśniowo szczepionką DTaP zawierającą bezkomórkowy komponent krztuśca, pierwsza dawka przypominająca
- poliomyelitis - doustnie szczepionką OPV , dawka przypominająca

10. roku życia - wykonuje się szczepienia przeciw:

- odrze, śwince, różyczce (MMR) - podskórnie żywą szczepionką skojarzoną, dawka przypominająca

14. roku życia - wykonuje się szczepienia przeciw:

- błonicy i tężcowi (Td) - podskórnie lub domięśniowo, druga dawka przypominająca

19. roku życia - wykonuje się szczepienia przeciw:

- błonicy i tężcowi (Td) - podskórnie lub domięśniowo, trzecia dawka przypominająca

Szczepienia zalecane

Okres przedszkolny - dzieciom, które nie zostały zaszczepione wcześniej zaleca się szczepienia przeciw:

- Inwazyjnym Zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* (pneumokokom)
- WZW typu A
- grypie
- ospie wietrznej
- Inwazyjnym Zakażeniom *Neisseria meningitidis* (meningokokom)
- kleszczowemu zapaleniu mózgu

10. i 14. rok życia - zaleca się szczepienia przeciw:

- krztuścowi
- WZW typu A
- grypie
- ospie wietrznej
- Inwazyjnym Zakażeniom *Neisseria meningitidis* (meningokokom)
- kleszczowemu zapaleniu mózgu
- wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV)

19. rok życia - zaleca się szczepienia jak wyżej oraz szczepienie przeciw odrze, śwince i różyczce

Pytania po szczepieniu

Czy może wystąpić reakcja po szczepieniu?

Po szczepieniu u Twojego dziecka mogą pojawić się różne reakcje.

Dziecko może zagorączkować, być płaczliwe, niespokojne lub odczuwać ból w miejscu wkłucia. Czasami dochodzi do zaostrzenia objawów. Jeśli po szczepieniu Twoje dziecko będzie gorączkowało powyżej 38°C, będzie płaczliwe lub zauważysz inne niepokojące Cię objawy chorobowe - skontaktuj się z lekarzem.

Pamiętaj jednak: większość dzieci dobrze znosi szczepienia.

Moje dziecko ciągle płacze po szczepieniu - co mam robić?

Zmierz dziecku temperaturę. Jeśli ma gorączkę powyżej 38°C podawaj mu płyny i skontaktuj się z lekarzem.

Zasięgnij porady lekarskiej także wtedy, gdy mimo prawidłowej temperatury ciała Twoje dziecko ciągle płacze. Poinformuj lekarza o przeprowadzonym szczepieniu.

Moje dziecko źle się czuło po ostatnim szczepieniu. Czy teraz powinno zostać zaszczepione?

Jeśli Twoje dziecko źle się czuje po szczepieniu należy zgłosić się do lekarza. Wystąpienie odczynów poszczepiennych (NOP), zarówno miejscowych, jak i ogólnych, nie stanowi przeciwwskazania do szczepienia. Zwykle NOP wywołany przez szczepienie ustępuje samoistnie po 2-3 dniach i nie jest groźny dla zdrowia. Jednak w każdym przypadku lekarz ocenia stan dziecka i decyduje czy istnieją przeciwwskazania do wykonania lub czasowego odroczenia kolejnego szczepienia.

Czy szczepionki mogą powodować choroby?

Przeciwnicy szczepień wskazują na związek ze szczepieniami niektórych schorzeń, np. wpływ szczepień na ryzyko wystąpienia autyzmu. Liczne badania naukowe wykazały, że szczepienia nie wywołują autyzmu. Większość reakcji poszczepiennych ma łagodny przebieg i utrzymuje się krótkotrwale. Ciężkie odczyny poszczepienne występują bardzo rzadko i są dokładnie monitorowane i badane. Prawdopodobieństwo wystąpienia ciężkich powikłań jest znacznie większe w przebiegu choroby, niż w następstwie przyjęcia szczepionki. U ponad 99,9% szczepionych dzieci takie ciężkie reakcje nie występują.

Nowoczesne szczepionki są bezpieczne i chronią przed poważnymi chorobami zakaźnymi.

Szczepienia zalecane dla kobiet planujących ciążę, kobiet w ciąży, matek karmiących piersią. Szczepienia nie zalecane w ciąży

Chroń siebie i swoich bliskich!

Strategia kokonowa szczepień polega na szczepieniu osób z najbliższego otoczenia pacjenta (dziecka lub dorosłego), który może zachorować, ale nie może być zaszczepiony z powodu np.: przeciwwskazań do szczepienia. Odpowiedzialni dorośli powinni zaszczepić siebie, by chronić innych członków rodziny. Strategia kokonowa pozwala chronić osoby najbardziej podatne na zakażenie i może okazać się bardzo skuteczna w aspekcie wielu chorób zakaźnych, które zagrażają niemowlętom i dzieciom do 2. roku życia.

Szczepienia zalecane dla kobiet planujących ciążę

Przed planowaną ciążą upewnij się, że w przeszłości otrzymałaś szczepionkę przeciw: odrze, śwince, różyczce, ospie wietrznej WZW typu B, krztuścowi, grypie.

Jeśli nie - poinformuj o tym swojego lekarza!

Szczepienia zalecane dla kobiet w ciąży

W czasie ciąży można podawać szczepionkę przeciw: grypie, krztuścowi, WZW typu B. Szczepionki te nie są niebezpieczne dla płodu.

Zgłoś się do lekarza!

- jeśli zostałaś np. pogryziona lub podrapana przez zwierzę podejrzane o wściekliznę lub zraniłaś się podczas np. pracy w ogródku
- jeśli jesteś w ciąży i miałaś kontakt z osobą chorą na różyczkę lub ospę wietrzną

Szczepienia dla matek karmiących piersią

W okresie karmienia piersią można bezpiecznie podawać wszystkie szczepionki.

W żadnym wypadku karmienie piersią nie jest przeciwwskazaniem do szczepienia!

Szczepienia nie zalecane w ciąży

W okresie ciąży nie zaleca się szczepienia szczepionkami żywymi, ponieważ istnieje teoretyczne ryzyko przeniesienia drobnoustroju szczepionkowego na płód. Do tej pory nie zaobserwowano jednak, aby przypadkowe zaszczepienie ciężarnej zaszkodziło jej dziecku.

W ciąży nie powinno się podawać szczepionki przeciw:
odrze • śwince • różyczce • ospie wietrznej • gruźlicy

Dane teleadresowe POZ*

Adres POZ

Nr telefonu

Dni/godziny przyjęć:

dzieci zdrowe

dzieci chore

Imię i nazwisko lekarza POZ

Nr telefonu

Dni/godziny przyjęć:

dzieci zdrowe

dzieci chore

Imię i nazwisko pielęgniarki/położnej POZ

Nr telefonu

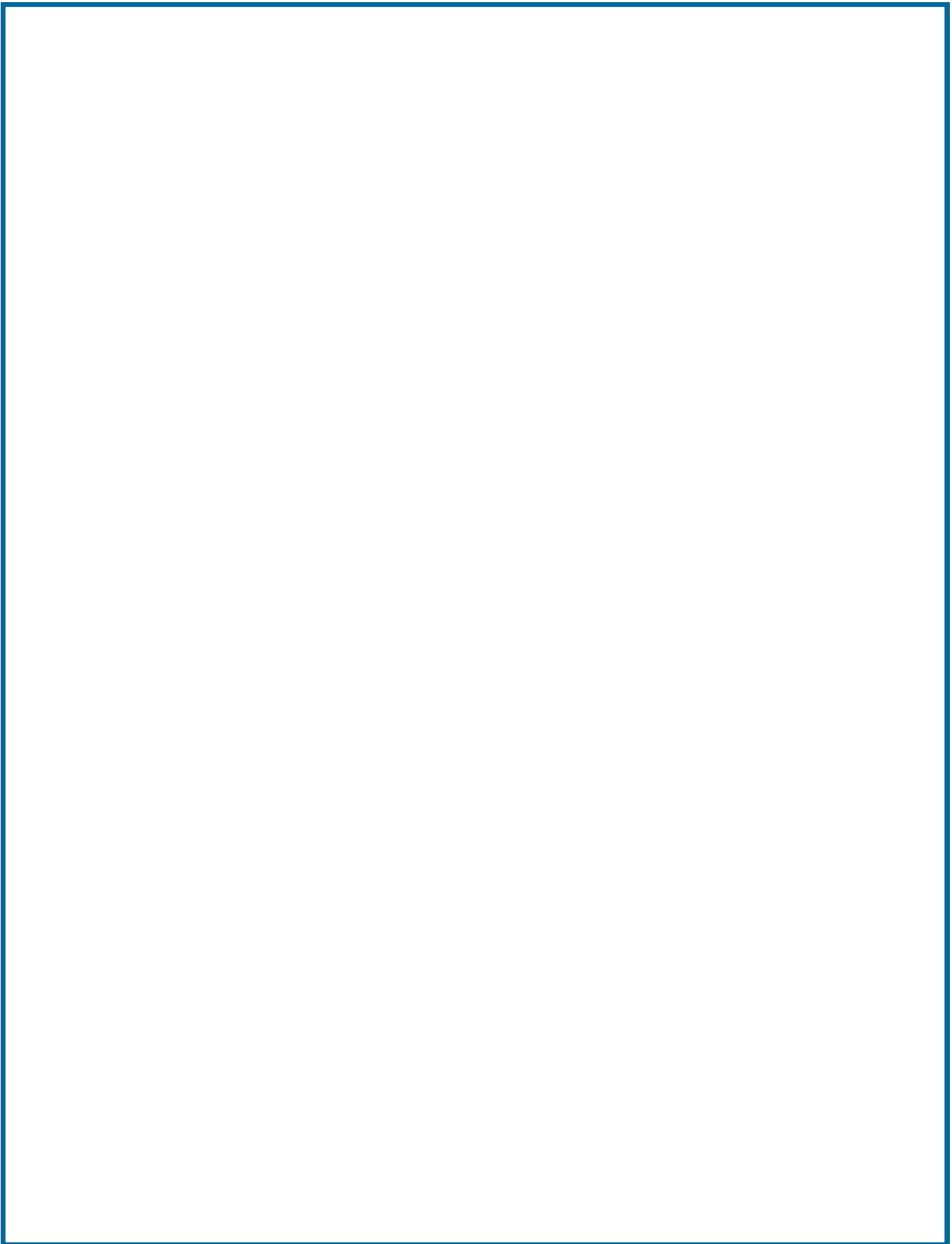
Dni/godziny przyjęć:

*Podstawowa opieka zdrowotna (POZ) jest częścią systemu opieki zdrowotnej i zapewnia zdrowym i chorym świadczenia zdrowotne w przychodni lub w domu.

- Jeżeli jesteś ubezpieczony, masz prawo do swobodnego wyboru lekarza POZ oraz pielęgniarki i położnej spośród lekarzy, pielęgniarek i położnych ubezpieczenia zdrowotnego bezpłatnie 3 razy w ciągu roku.
- Jeżeli jesteś ubezpieczony i zmieniłeś miejsce zamieszkania oraz w sytuacji zaprzestania udzielania świadczeń przez wybranego lekarza, pielęgniarkę i położną POZ oraz z innych przyczyn niezależnych od Ciebie, masz prawo do ponownego wyboru.

Notatki

ZASZCZEP W SOBIE CHEĆ SZCZEPIENIA

Akcja informacyjna

Celem akcji informacyjnej jest

- zwiększenie zaufania społeczeństwa do działań na rzecz profilaktyki chorób zakaźnych
- podniesienie poziomu wiedzy w zakresie umiejętności zapobiegania chorobom zakaźnym, którym można zapobiegać na drodze szczepień ochronnych
- wzrost świadomości dotyczącej korzyści wynikających ze szczepień ochronnych

Adresatami akcji informacyjnej są wszyscy zainteresowani tematyką szczepień, w szczególności kierujemy ją do rodziców i opiekunów dzieci oraz lekarzy i pielęgniarek realizujących szczepienia ochronne.

Poszukujesz rzetelnych informacji na temat

- szczepień obowiązkowych i szczepień zalecanych dla siebie i swoich bliskich
- niepożądanych odczynów poszczepiennych
- organizacji szczepień ochronnych
- praw Pacjenta w aspekcie szczepień ochronnych
- chcesz poznać opinie Ekspertów na temat szczepień ochronnych

Odwiedź stronę: www.szczepienia.gis.gov.pl

Wyślij wiadomość: zaszczep@gis.gov.pl

*„Szczepienia ochronne to najskuteczniejszy oręż zdrowia publicznego”
prof. dr hab.. n. med. Andrzej Wojtczak*

Główny Inspektorat Sanitarny
Ul. Targowa 65
03-729 Warszawa

Tel.: +48 22 536 13 00
Faks: +48 22 635 61 94
E-mail:
inspektorat@gis.gov.pl

Zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do zakresu działań organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy między innymi inicjowanie, organizowanie, prowadzenie, koordynowanie i nadzorowanie działalności oświatowo-zdrowotnej.

Jesteśmy inicjatorami i organizatorami wielu kampanii oraz akcji na rzecz dzieci i młodzieży, społeczności lokalnych oraz innych przedsięwzięć prozdrowotnych wynikających z analizy sytuacji epidemiologicznej, potrzeb zdrowotnych społeczeństwa, a także innych programów zmierzających do umocnienia i poprawy zdrowia społeczeństwa w Polsce.

Tu znajdziesz więcej informacji o szczepieniach ochronnych

Główny Inspektorat Sanitarny
www.szczepienia.gis.gov.pl

Ministerstwo Zdrowia
www.mz.gov.pl

**Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego -
Państwowy Zakład Higieny**
www.pzh.gov.pl

Polskie Towarzystwo Wakcynologii
www.ptwakc.org.pl

Podstawa prawna przeprowadzania szczepień ochronnych

Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2013 r. poz. 947, z późn. zm.)